

DST114 - İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ - Kozaklı Meslek Yüksekokulu - Veri Tabanı, Ağ Tasarımı ve Yönetimi Bölümü

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Bu dersin amacı; Dijital Sağlık Sistemleri Teknikerliği programı öğrencilerine, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin temel kavramları, yasal düzenlemeleri ve risk yönetimi yaklaşımlarını kazandırmak; dijital sağlık ve hastane ortamlarında karşılaşılabilecek fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal risk etmenlerini tanıyabilen, iş kazaları ve meslek hastalıklarını analiz edebilen, kişisel koruyucu donanımları doğru kullanabilen ve risk değerlendirmesi yapabilen teknik elemanlar yetiştirmektir.

Dersin İçeriği

İş sağlığı ve güvenliğinin tanımı, önemi ve tarihsel gelişimi. Türkiye’de ve dünyada iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları. İş sağlığı ve güvenliğinin hukuki çerçevesi; işveren ve çalışan sorumlulukları. Korunma politikaları ve özel risk grupları. İSG örgütlenmesi, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve sağlık insan gücünün görevleri. Kişisel koruyucu donanımlar ve dijital sağlık sistemlerinde güvenli çalışma. İş kazaları, kaza teorileri, kaza analizi ve kaza sonrası süreçler. Meslek hastalıkları, tanı ve bildirim süreçleri. Fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal risk etmenleri. Yangın güvenliği. Ekranlı araçlarla çalışma ve ergonomi. Risk değerlendirme süreçleri ve risk analiz yöntemleri (Matris, Fine-Kinney, FMEA)

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

İş Sağlığı ve Güvenliği Ders Notu İstanbul Üniversitesi Yayınları

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Derste anlatım yöntemiyle birlikte soru–cevap, örnek olay (vaka) analizi ve tartışma yöntemleri kullanılacaktır.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Başka bir husus bulunmamaktadır.

Dersin VeriliŖi

Yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Öğr. Gör. Osman Yanık

Program Çıktısı

1. İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin temel kavramları, tarihsel gelişimi ve ilgili mevzuatı tanımlar ve örnekler üzerinden açıklar.
2. İşveren, çalışan ve dijital sağlık sistemleri teknikerinin yasal görev ve sorumluluklarını senaryo temelli örnekler üzerinden ayırt eder ve sınıflandırır.
3. İş kazaları ve meslek hastalıklarını neden–sonuç ilişkisi içinde analiz eder, türlerine göre sınıflandırır ve bildirim süreçlerini doğru sırayla açıklar.
4. Fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal risk etmenlerini dijital sağlık ve hastane ortamı örneklerinde belirler ve uygun kontrol önlemlerini eşleştirir.
5. Kişisel koruyucu donanımları (KKD) yapılan işe uygun olarak seçer, doğru şekilde kullanır ve kullanım hatalarını tespit eder.
6. Fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal risk etmenlerini dijital sağlık ve hastane ortamı örneklerinde belirler ve uygun kontrol önlemlerini eşleştirir.

Haftalık İçerikler

Hazırlık	Öğretim	Sıra Bilgileri	Laboratuvar Metodları	Teorik	Uygulama
1				İş Sağlığı ve Güvenliğine Giriş ve Kavramsal Çerçeve • İşlenecek Konular: İş sağlığı ve güvenliğinin tanımı, önemi, tarihsel gelişimi (Dünya'da ve Türkiye'de) ve stratejik çevresi. Dijital sağlık alanında çalışanların neden bu kültüre sahip olması gerektiğinin temelleri atılacaktır. • Kitap Sayfa Aralığı: 1 - 34	
2				Hukuki Çerçeve: İşveren ve Çalışan Sorumlulukları • İşlenecek Konular: İşverenin yükümlülükleri (organizasyon, kurul kurma, acil durumlar), işyeri sağlık ve güvenlik birimleri ve çalışanların sorumlulukları. Teknikerlerin yasal hak ve sorumlulukları ele alınacaktır. • Kitap Sayfa Aralığı: 35 - 69	
3				Korunma Politikaları ve Özel Risk Grupları • İşlenecek Konular: Kaynağında koruma, ortama yönelik koruma, tehlikeli durum ve davranışlar. Ayrıca çalışma hayatında özel politika gerektiren gruplar (kadınlar, gençler, engelliler) ele alınacaktır. • Kitap Sayfa Aralığı: 70 - 105	
4				İSG Örgütlenmesi ve Sağlık İnsan Gücü • İşlenecek Konular: İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin görev ve yetkileri. Ulusal İSG kurumları (ÇSGB, İSGGM, SGK). Hastane ortamındaki İSG organizasyon şemasının anlaşılması sağlanılacaktır. • Kitap Sayfa Aralığı: 106 - 133	
5				Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD) • İşlenecek Konular: KKD tanımı, seçimi, kategorizasyonu ve bakım-onarım işlerinde İSG. Dijital sistemlerin kurulum ve bakımında kullanılacak elektrik ve mekanik koruyuculara (eldiven, antistatik ayakkabı vb.) odaklanılacaktır. • Kitap Sayfa Aralığı: 134 - 166,	

Hazırlık	Öğretim	Uygulama
Sıra Bilgileri	Laboratuvar Metodları Teorik	
6	İş Kazaları ve Kaza Teorileri • İşlenecek Konular: Kaza nedensellik modelleri (Domino teorisi, Epidemiyolojik modeller, Sistemik modeller). Kazaların nedenlerinin teorik altyapısı incelenecektir. • Kitap Sayfa Aralığı: 167 - 194	
7	İş Kazası Analizi ve Kaza Sonrası Süreçler • İşlenecek Konular: İş kazalarının nedenleri (insan, makine, çevre), sağlık sonuçları, sosyal etkileri ve kaza sonrası bildirim/raporlama süreçleri (SGK bildirimleri, ramak kala olaylar). • Kitap Sayfa Aralığı: 195 - 224	
8	Ara Sınav	
9	Meslek Hastalıkları • İşlenecek Konular: Mesleki solunum sistemi hastalıkları (Silikozis, Asbestozis vb.) ve kimyasal maruziyete bağlı hastalıklar. • Kitap Sayfa Aralığı: 225 - 249	
10	Meslek Hastalıklarının Tanısı ve Yönetimi • İşlenecek Konular: Meslek hastalıklarının yasal tanımı, yükümlülük süreleri, sınıflandırma listeleri ve tanı koyma süreçleri (Meslek Hastalıkları Hastaneleri). • Kitap Sayfa Aralığı: 250 - 270	
11	Fiziksel Risk Etmenleri • İşlenecek Konular: Bu hafta dijital sağlık teknikerleri için en kritik haftalardan biridir. Elektromanyetik radyasyon (iyonizan ve iyonize olmayan), gürültü, titreşim, basınç ve termal konfor konuları işlenecektir. Tıbbi cihazların yaydığı radyasyon ve elektronik ekipmanların oluşturduğu riskler işlenecektir. • Kitap Sayfa Aralığı: 271 - 336,	

Hazırlık	Öğretim	Uygulama
Sıra Bilgileri	Laboratuvar Metodları Teorik	
12	Kimyasal Risk Etmenleri ve Yangın Güvenliği • İşlenecek Konular: Kimyasalların sınıflandırılması, depolanması, patlayıcı ortamlar ve yangın güvenliği (yangın sınıfları, söndürme yöntemleri). Sistem odalarında çıkabilecek elektrik kaynaklı yangınlara müdahale bu kapsamda işlenecektir. • Kitap Sayfa Aralığı: 337 - 374	
13	Ergonomik Risk Etmenleri • İşlenecek Konular: Antropometri, yorgunluk, kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları ve ergonomik risk değerlendirme yöntemleri (REBA, RULA, NIOSH). Ekranlı araçlarla çalışma ve cihaz montajı sırasındaki duruş bozuklukları işlenecektir. • Kitap Sayfa Aralığı: 375 - 406	
14	Biyolojik ve Psikososyal Risk Etmenleri • İşlenecek Konular: Hastane ortamında karşılaşılan biyolojik riskler (bakteri, virüs), bulaşma yolları ve korunma yöntemleri. Ayrıca işyeri stresi, vardiyalı çalışma ve mobbing gibi psikososyal riskler. • Kitap Sayfa Aralığı: 407 - 429	
15	Risk Değerlendirmesi • İşlenecek Konular: Risk değerlendirme aşamaları (tehlike tanımlama, risk analizi), kontrol adımları ve risk değerlendirme yöntemleri (Matris, Fine-Kinney, FMEA vb.). Dönem boyunca öğrenilen tüm bilgilerin uygulamaya döküldüğü haftadır. • Kitap Sayfa Aralığı: 430 - 460	
İş Yükleri		

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	1,00
Ara Sınav Hazırlık	7	1,00
Final Sınavı Hazırlık	14	1,00
Tartışmalı Ders	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Uygulama / Pratik	40,00